00000598

I. évfolyam 1894. Hétfő, november 5. 90. szám.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.

Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.

Előfizetési ár: Egész évre . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.

A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többszöri hirdetéseknél engedmény

Egy csipetnyi interpelláció.

(y) Az országgyülésen egyes képviselőktől, sőt a kormányelnöktől magától is hallott azon szavak ötletéből, hogy „vannak bőven, kik már *tényleg* nem tartoznak a felekezetek körébe,“ kivánatos körülnéznünk, hogy kik tulajdonképen e felekezet nélküliek?

E kerek világ oceánjain elrejtett és időnként felfedezett vadaklakta szigeteken soh'se találtatott felekezetnélküli emberi lény, ha csak maroknyi nép lakta az olyan zúgot, felekezetté egyesült, mert apraja-nagyja egyet vallott s ha még oly gyarló volt is e vallása — mégis csak meg volt és ragaszkodott hozzá.

A felekezetnélküliség a népek tulmüvelt és félmüvelt köreiben keresendő. A tulmüvelt önmagát és a raffinált igényeit kielégitő mammont; a nagy részt anarchikus tanokkal telitett félmüvelt pedig a társadalmat felforgató ideáit s e réven a saját maga számára elérni vélt előnyöket bálványozza.

A javaslat benyujtásakor Wekerle csupán az elsők csoportjára gondolt, — mert innen szól oda neki a „fuss vagy fizess“, — s csak ezek számára szükségelte a felekezetnélküliség törvényesitését, *a mint hogy a kormány összes egyházpolitikai javaslatai tulajdonkép a felekezetnélküliség törvénybe iktatása felé lyukadtak ki.* A félmüveltek sokkalta nagyobb csoportjáról megfeledkezett. — Pedig ezek is részesülnek majd az ugynevezett „gyakorlati élet szükségleteiből“ folyó törvényáldásában s ha ez — mint várható — bő leend, ezt a Wekerle és társai által oly nagy gonddal épülő állam, minden hatóság fogja első sorban megsinleni.

De ezt hiába szellőztetjük, mert még csak a jövő fogja beigazolni — a miniszterelnök pedig nem fél a javaslatoktól.

Sokkal akutabb egy másik kérdés s a kormány vezetője nagyon megnyugtatna, ha preciz választ adhatna reá.

Az ujon keletkező vallásfelekezeteket a kormány lesz hivatva elismerni, mert ezt a közérdek megóvása igy kivánja. Tudni kell ugyanis, valjon nem-e állam ellenes s a társadalomra káros tanokat rejteget méhében a keletkező vallás?

Minthogy pedig az igazságügyi miniszter biztositotta az országot, hogy a *felekezetnélküliség nem jelent egyszersmind vallástalanságot,* minthogy a miniszterelnök nem kevésbbé kategorice kijelentette, hogy a felekezetnélküliség megszavazásának *vallástalanságot propagáló jelentőséget adni »rémkép-látás«:* ebből az következik, hogy a felekezetnélküliek is *lesz* vagy *lehet* vallások. Már pedig tudtunkkal a felekezetnélküliség eddig sem bevéve, sem elismerve, sem recipiálva nem lett, s minthogy ezen tényleg már lappangó és leendő felekezetnélküliek, a mint fenállhatásuk törvényesen lehetővé tétetik egy külön csoportot, vagyis a *felekezetnélküliek felekezetét* fogják képezni: miképen vél a kormány meggyőződést szerezni arról, valjon e *felekezetnélküliek felekezete nem hisz és nem vall-e oly tanokat vagy eszméket, melyek az államra veszélyesek, a társadalomra károsak lehetnének?*

Ha erre Wekerle preciz választ nem tud adni, akkor parturiunt montes et nascitur — a vallás szabadgyakorlatáról szóló nevetséges törvényjavaslat.

Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos!

(*) Ha most élne, ha most látná szegény Kossuth, hogy az a nagy név mennyi önzést, mennyi bünt és nemzetellenes támadást takar, saját maga is megijedne azon eszméktől, melyeket lelkiismeretlen emberek a Kossuth-név kultusza alatt portálnak. Mert a Kossuth nevet, mint a szabadság és függetlenség személyesitőjét ma arra használják, hogy a nemzet zömét képező kath. polgárok hitét és jogait megcsorbitsák. Ha Kossuth Lajos a szabadság és egyenlőség nevében ezt akarta volna, akkor nem érdemelné meg azon kegyeletet és tiszteletet, melylyel a magyar nép egy része iránta viseltetik, akkor Magyarországnak nem jövőjét alapitotta, hanem sirját ásta meg.

Mit ámitják tehát a népet még mindig a függetlenség jelszava alatt centralistikus áskálódásokkal? Az a függetlenségi párt, mely az egyházpolitikai javaslatok elfogadása által kezet fogott a radikális kormánynyal, nem érdemli továbbra is a nép bizalmát, melynek legszentebb jogait megtagadta és a függetlenség zászlaját sárba tiporta. Az a párt nem áll többé a közjogi opozició alapján, hanem érdekszövetséget kötött egy istentelen kormány állásának megszilárditására.

Ma már nem létezik függetlenségi, 48-as, nemzeti, vagy kiegyezési párt, hanem van keresztény és felekezetnélküli párt.

Azért a nép nem választhat a függetlenség jelszava alatt olyan képviselőt, a ki aztán a liberalizmus jelszava alatt a függetlenséget oda dobja koncul a kormány husos fazekába.

Ma napság nem az a kérdés, hogy Ausztriával vagy a nélkül áljon e Magyarország, hanem, az, hogy megmaradjon-e keresztény alapon, vagy a szocializmus és anarchizmus karjaiba essék és Ausztria helyett egy kozmopolita áramlattal lépjen polgári házasságra. Azért most ne azt kérdezzük képviselőjelöltjeinktől, 48-as — vagy 67-es vagy-e, hanem azt, hogy keresztény, vagy felekezetlen szellemü e? A közjogi kérdést majd akkorra hagyjuk, ha a modern liberális táborral már megmérköztünk, mert egyelőre ezek a legnagyobb ellenségei Magyarország függetlenségének, gazdasági és vagyon fejlődésének. Mi nem azt akarjuk hogy az állam legyen gazdag, mert attól felkopik a szegény ember álla: hanem azt hogy az egyes polgárok legyenek vagyonilag függetlenek, legyen kenyérkeresete a népnek. Akkor, ha az egyedek jómódunk és függetlenek, akkor független és gazdag lesz a polgárok összesége is, melyet államnak nevezünk.

Hogy pedig a kormány egy ujabb Kossuth-kérdés felvetésénél félrevezesse a népet és sakkba tartsa a koronát, az ellen mindenkor erélyes állást foglalunk.

Mert mire jó a nagy Kossuth fiának, Kossuth Ferencnek missiója, melyet teljesiteni jött Magyarországra. Arra, hogy az ő dekrisztianizáló politikájái folytathassa és végrehajtsa. Kossuth és az ő suitejéhez tartozó képviselők függetlenségi allürökkel a kormány liberális politikájához hasonló eszmékkel vannak szaturálva. A kormány ezeket szabadjára engedi, mert tudja a mit Kossuth Ferenc ki is jelentett, hogy a magyar népnél a Kossuth névnek még mindig van varázsa. Nálunk a közjogi kérdés a 48, csak mellékes utópia, enyves vessző, hogy azzal a népet a liberalizmus kalitkájába csalják. Ez alatt a korona meglehetős konzervativ álláspontonmarad és a kormánynak még mindig kételyei vannak, valjon az egyházpolitikából lesz-e törvény? Épen kapóra jön Kossuth Ferenc, a kormány tehát felidézi 48 és 49-nek minden gonosz szellemeit a bécsi burgban: ha uj választások lesznek, biztos, hogy az egyházpolitikát ellenző nép is átesup a függetlenségi pártba

Mai lapunk 6 oldal.

00000599

és akkor veszélyben a Habsburgok trónja. Ezen csak a centralizacióval, az államositás sal lehet segiteni. Ennek előfutárja az egységes házassági jog, az állami anyakönyv. stb.

A függetlenségi pártot meg kell törni minden áron, azért volt eddig is erős, mert a megyék és felekezetek autonómiájában találta legfőbb támaszát. A jövő jelszava tehát elvenni a néptől az autonómiát, minden hatalmat egyesiteni nyole miniszter kezében, a kik aztán a centralizáció szolgáivá szegődve, a „magyar felelős miniszterium" neve alatt a helytartótanács mintájára kormányozzák Magyarországot.

Ime a cesaropapizmus megszületése, a jövő zenéje. A független felelős magyar kormány Bach huszár ruhájában, a mely ámitja lefelé a népet, ámitja felfelé a koronát. Ott Kossuththal, itt a némettel paktál, csakhogy elnyomhassa a kath. egyházat, mely az ő szellemi függetlensége tudatában mindenkor kérdőre tudta vonni az országnak liberalizmus által okozott erkölcsi és anyagi hanyatlását.

Ennek a kormánynak, ennek a Kossuthnak higyjél tehát magyar nép, és hunyj szemet azon ujabb járom előtt, melyet titokban közösen faragnak a te nyakadba.

Fejérmegye milleniumi képe.

Károly János kanonok megyebizottsági tag előterjesztése.

— Vége —

5. Azonban Mátyás király alakjával még más két jelenet volna méltó a megörökitésre. Egyik az előbb leirt koronázás utáni országgyülés, mely szintén Székesfejérvárott a koronázást folytatólagosan 1464. április 3-ik és következő napjain tartatott s a melyen első sorban a Mátyás és Friedrik között kötött békepontok erősitettek meg, azután t. i. április 6-án egy egyességet irt alá a király, melyben II. András aranybullája, I. Lajos és Zsigmond megerősitő levelei vétettek alapul. E szerint az egyezség szerint tartozik és fogja a király az országot szadadalmaiban és szokásaiban megtartani. Egy külön cikkely kiterjeszti ezen igéretet Erdélyre és Tótországra is, némely különösebb meghatározások a következő pontokból állottak, u. m. 1-ször: A koronának ezen oly drágán visszaszerzett nemzeti kincsnek gondos őrzésére a király az egyházi és világi nagyok és a nemesek javaslatára alkalmas személyeket nevezzen. 2-szor: A királyi hatalom törvényes dolgokban megszorittatott és a király lemondott az 1462-ben nyert jogáról a bünösöket rövid határidőre törvényszéke elébe idéztetni. A négy törvényes időszakok valamint a szokott idézés az ország rendes birói egyikének pecséte alatt megmaradnak. Felség sértés esetében köteles a király törvényszékbe meghivni minden egyházi és világi nagyokat. A vétkesek megbüntetése a kikiáltott vármegye gyülésekben az ország rendes biráinak egyike által, az elharapodzott gonozságok ellen a legsikeresebb eszköz gyanánt ismét megállapitatott. 3-szor: A királyi jogok meghatároztattak; a pénzre nézve törvénybe hozatott, hogy annak régi lába 100 fillér és 200 batka számmitatván egy aranyra ugy állapitassék meg, mint Zsigmond idejében volt. 4-szer: A belső rend helyre állitása tekintetéből elvégeztettet, hogy minden hatalmaskodások miatt támadt panaszok a közelebbi törvényszakon vétessenek fel és egyedül a háboruban, a végvárak oltalmában vagy külső követségekben távollevő honfiak kedvéért halasztassanak el, de akkor is legfeljebb harmadik törvényszakig. Minden Albert idejétől fogva felállitott rablóvárak rontassanak el pünkösdig, minden ez időtől fogva elfoglalt jószágok iránt perlekedők büntettesenek meg. 5-ször: László királynak sőt magának Mátyásnak is minden adományozásai, melyek által királyi jövedelmek idegenittetnek el, örvénytelenek, ha egy év leforgása alatt meg nem erősittetnek. 6-szor: A királyi jövedelem csonkitásának meggátlásául minden idegen só besozatala megtiltatott.

Ezen országgyülésen jelen voltak mindazon történelmi személyiségek, a kik Mátyás koronázásánál az ünnepségen részt vettek.

A fenti országgyülési határozatok felsorolására csak is azért terjeszkedtem ki, hogy az azoknak rendkivüli fontossága indokolttá tegye az 1464. évi székes-fejérvár. országgyülést is egy kép tárgyául kijelölni

6. A másik jelenet Mátyás korából már nem Fejérvárott, hanem a megye területén Csoóron folyik le, a hol t. i. Mátyás fogadja királyi aráját: Beatrixet.

A királyi ara 1476. szept. 18-án indult el Nápolyból, kiséretében volt bátyja Ferdinand és a nápolyi érsek mint Nápoly követei, nagy kitüntetéssel fogadták őket az olasz városok, kivált Ferrara és Velence. Ide jövet hajókon az egész Signoria elejébe jött számos patricius kiséretében és ékes beszédekkel köszöntötte őket. Pettauban fogadta őt Szilágyi Erzsébet az ara szolgálatára rendelt husz előkelő hölgygyel Bánfi Miklós kiséretében. Innen kezdve majd minden nyomon uj meg uj követségek fogadták Beatrixet, a királyi vőlegény és az egész ország őszinte hajlandóságát, szeretetét és örömét nyilvánitandók. December 10-én a megye területén Csoóron fogadta őt a király, fényes udvara az ország nagyjai, az előkelőbb, az akkori művelt világ majd minden részéről megjelent vendégei kiséretében. Ott voltak Ujlaky Miklós bosnya király, Ujlaki Lőrinc, kit a királyné előre küldve, hogy érkezését jelentse, a királynak egy drága gyémánt gyürü és egy koszorut adott át, Rangoni Gábor kalocsai érsek, Sternheim János pfalzi követ és mások számosan. Csoóron három sátor volt a szabadmezőn felvonva; az egyik egészen karmazsin bársonynyal kibélelve, melynek bemenetelétől kezeve, messze távolságra az egész utat veres posztó takarta. E diszes sátornál állapodék Meg a király, a bosnya király és a többi fejedelmek követeinek kiséretében. Alig érkezett meg Ujlaki Lőrinc a királyné ajándékaival, nyomban követte őt maga Beatrix is egy aranyozott zöld bársonynyal bevont drága hatlovas kocsin, mellette ülvén a király édes anyja; a többi kiséret két más hat-hat különböző szőrü ló által vont kocsin érkezett, a mely fogatokat Mátyás küldötte elibük, minthogy magát az utat lóháton tették meg. Beatrix a posztóval bevont térség előtt leszállt kocsijából, s az őt itt köszöntő mátkája előtt térdre akart ereszkedni, mit azonban a lovagias király

TÁRCA.

Szellemek versenye Sz. Imre ünnepén.

(Szinmüi jelenet.)

Irta Horváth Zoltán.

Történelem.

Gyors szárnyakon, nap-nap után repül,
Elmulik az idő s hagy-e nyomot?
Tettek, dicső tettek hire csak az,
Mit zord enyészet nem dönt, nem törül.
Csodálod a buvárt, a ki fenéken,
Kutatja a tengert, az oceánt?
Mérhetlenebb nincsen, szavamra nincs,
Mint az idő, mint annak árjai!
Mit valaha müveltek emberek,
Bár századok homálya elfödi,
Legyen silányság, vagy legyen dicső,
Erclapra irva őrzöm szüntelen!

Őrangyal.

Szemedbe csak a tett csilláma hat,
Mit e világon ember létesit,
De ismeretlen ám a benső lelkület:
A kis világ, hol hősi bátor tettnek
Virága nő fel, hol a gondolat
Csirája kél s az érzelem pezseg,
Hol szárnya nő a vágynak s áhitatnak.
Hol minden éled, a mi emberi.
E kis világba nézek én s te nem,
Mint őrzi ott magát a lélek, — észlelem,
S hogy távol üzze bünnek undok átkát:
Ösztönzöm őt, serkentve jobbra vágyát.

Erények.

Óh azt mi mondhatnók el, őrzőangyalunk
Mily gonddal ápol tiszta, hű erényt!

Történelem.

Ti szép erények sarja, ismerlek!
Hol nincs uralmatok, sötét borongás
Terjeng, ijeszt a népek életén.
Reszket kezem, ha fogni kell a tollat
És vérbe mártva irni szörnyü harcot;
Könnyes szemekkel szerteszéjjel nézni,
Nem látni mást, mint pusztulást s vadont,
Hol szenvedély és bünös élv tanyáz . . .
De él az Isten még és vele ti
S a sok tövis között virág is nő!
Áldás, erény, — im ez ti müvetek!

Őrangyal.

Mondd hát, igaz szellem, ha Imrét ismered,
Ki e napon az égi dicssugárt
Nyeré örök dijul?

Erények.

És életén mi társai valánk.

Történelem.

Elmondjam-e, mily szent utat tett ő
Egy csendes, édes, titkos éjjelen,
Nem ment magán, volt vele egy ifju,
Attól tudom mindazt, mi könyvemben
E titkos éjről telve rejtelemmel
Föl van jegyezve és ha tetszenék,
Előadom nektek, a mint tudom,
Más — meglehet — szebben beszélné el.

Órangyal.

Legyen, beszéld el!

Történelem.

Mély csend honol Veszprém felett,
Álmothozó éj érkezett,
Minden nyugodni tért:
Oly kellemes, oly szép az éj,
A holdvilág, mint égi fény
Sugárit hinti szét.

Az idő már éjfélre járt,
Szent György tornyán az őr kiált,
Szava elhangozott . . . .
De im a csendbe nesz vegyül
István király laka körül,
Két ifju lépdel ott.

Királyfiu, szent Imre az,
Mellette egy apród halad,
Csodálva jó urát;
Utjok templom felé vezet,
Imre szivét hő érezet:
Az ájtat hatja át.

Ezüstös szinü holdsugár
Játszik szelid ábrázatán,
De ime válni kell:
Az ifju most szentélybe lép,
Oltár elé, mint égi kép
Habkönnyen térdepel.

Szivből jövő buzgó fohász
Tör fölfelé, a mint imáz,
S egy angyal fogja fel;
„Lelked Éretted él Uram!
S szivem mindaddig nyugtalan,
Mig Benned üdvre lel!

Neked szolgálni óhajom.
S most — a mi bánt — előadom,
Halld meg gyarló szavam:
Érted szivem nagyot akar,
De mit tegyek, száradt avar?
Jelentsd ki óh Uram!"

A templomban fény árad el
Ragyogóbb, mintha nap delel,
A hold mellette árny;
Elbüvölten térdelt a szent,
Ő érzi, e fény mit jelent
E vakitó sugár?!

Az Ur fönségét rejti ez,
Halandó szem nem nézheted
Még szinről-szinre Őt . . .
Szózat zúg át a templomon:
„Szüztiszta légy, azt akarom,
S én lészek őriződ!"

00000600

nem engede meg, hanem fölemelte s a táborba vezette. Itt az olasz fejedelemnőt Rangoni Gábor kalocsai érsek anya nyelvén köszönté a király nevében, mire ő rövid, de mindenkit elbájoló beszéddel felelt. Ezután a pfaltzi követ — kinek mint szemtanunak jelentése adja meg az ünnepélyek leghivebb leirását — a maga és több követtársa nevében fejedelmeik személyes meg nem jelenését mentegetve, a királyi párnak szerencsét kivánt menyegzőjéhez, mire a királyné szónoka felelt urnője nevében. Kürt harsogás jelenté most a megindulás percét. A királyné fehér, a király pej paripájára ült, melyeken aranynyal himzett és drága kövekkel kirakott szerszámok és csótárok ragyogtak. A kiteritett posztón mindjárt a főurak eltávozása után az összesereglett vidéki nép és az olaszok viaskodva osztoztak meg. Székesfejérvár előtt Kristóf bajor herceg és Müncheni Vilmos lovag a királyné szemeláttára oly nagy erővel ütöttek össze páros viaskodásban, hogy mindketten lecsúszott a lóról. A velencei követek pedig a rendet felbontván, mindent elkövettek, hogy a királyi pár után az első helyet ők foglalhassák el. A város előtt a palotai kapunál elibük jött a papság szent ereklyékkel s vezette őket szt.-István bazilikájába, melynek fő bejárata előtt lovaikról leszállván, menyezet alatt vezettettek a szentélybe, s ünnepélyes „Te Deum" tartatott az egyházi szertartások egész fényével. Azután Mátyás Beatrixet termeibe kiséri, maga pedig a préposthoz szálla.

A kép ismét változik.

7. Harmadnapra ugyanis az érkezés után t. i. csütörtökön dec. 12-én volt a királyné koronázása. A király a fejedelmek és az idegen követek kiséretében jelent meg a bazilikában. A velencei követek itt is többek elejébe akartak nyomulni, de a követek közt az utolsó helyre utasittattak. Nemsokára megérkezett a királyné is, a király anyjának társaságában nagy kisérettel és a szentélyben elfoglalá a számára készitett ülést. A király jobbján ült a bosnyák király, gyöngyökkel vegyitett aranyszálakból szőtt palástban, melyet egy 300 gyémánttal, sok drága kővel, köztük egy ezer aranyat érő zaphirral diszitett arany kapocs szoritott vállaira; az egész palást 35 fontot nyomott. A papság a káptalannal együtt szinte a szentélybe vonulván, Vetési Albert veszprémi püspök tartotta a szent-misét; az agnus Dei alkalmával az oltár elé vezették a királynét, hol függöny mögött levetvén felső ruháját, egy más arany kelméből készültet öltött magára, mely jobb karján és vállán nyitva volt és egy aranynyal gazdagon kivarrott veres palástot vetett nyakába. Az alatt a bosnyák király, Ujlaki Miklós, ki a királyi pálcát és almát vivő kezében, Mátyás elejébe megy és őt az oltárhoz kiséri, hol mind ez, mind Beatrix letérdepelnek, a királyné felavattatik, megkenetvén imák mondása között szt. kenettel a válla, miután a szentegyháznak hűséget esküdött volna. Erre a nádor megkérdé a királyt, kivánja-e a koronát hitvese fejére tétetni? mire ez igennel felelve a nádor és az ország több nagyjai a koronázást szokott szertartással véghez vitték. Harsogó trombita szó tudatá az összegyült néppel ennek megtörténtét. Ezután a király helyére visszamenvén, a nápolyi király fiát, Kristóf bajor herceget és számos másokat lovagokká ütött.

A felsorolt képtárgyakon kivül fölemlithető lenne még egyik-másik csata, vagy ostrom, mely Székesfejérvár körül különböző időkben pedig a törökökkel vivatott, de a nemzet nagy haladásának ünnepére, mely a béke ünnepe is kell hogy legyen, csata-kép festését, nem ajánlom. Ha azonban ilyenre is ki kellett volna terjeszkednem, ott van:

8. a sárréti csata, mely 1601. okt. 13-án vivatott, s a „Fejérmegyei és Székesfejérvár városi tört. és régészeti egylet 1893. évi évkönyvében a Csókakő vára és várbirtokai cimü cikkben 97. lap. sat. a történelmi adatok lelkiismeretes felhasználásával elég terjedelmesen irtam le.

Fogadja kiváló tiszteletem nyilvánitását, melylyel maradok

Székesfejérvár, okt. 12. 1894.

Méltóságos báró Főispán úr

alázatos szolgája

Károly János,

apát-kananok, m. biz. tag.

BELFÖLD

— **A körmendi hitvallók.** Horák nezsideri plebános vigasztalódjék. Már nem egyedül áll az egyház elárulásában. A körmendi választókerület kath. papsága kezet foghat vele, mi pedig nem találjuk a kellő szavakat azon megvetés kifejezésére, melyet az ilyen, önmagukról megfeledkezett papok iránt érzünk. A „Vasmegye" pedig nagy hálára kötelezett bennünket, a miért névszerint is megnevezte a körmendi hitárulókat: *Perényi, Tömör, Eberhard* és *Kiss* plebánosokat. A „Vasmegye" azon tudósitójának pedig gratulálunk, a ki a körmendi választásról referálván, a következő bombasztikus, de mindamellett érdekes vallomást tartalmazó szóhalmazt alkotta:

„Konstatálnunk kell, hogy ugy a *kath. lelkészi kar*, mint a választók *nem ismertek semmi felekezeti szempontot* s nemes önmegtagadással, becsületes béküléken ységgel, hazafias türelmességgel járultak azon férfiu megválasztásához, a *ki a liberalizmus programmjának alapján állva, kénytelen megsérteni az ő felekezeti érzékenységöket.*"

Tehát az, a ki a liberális programm alapján áll, kénytelen megsérteni a „felekezeti érzékenységet"?

— **Espereskerületi gyülés.** A dunaföldvári espereskerülethez tartozó r. k. papság mult csütörtökön tartotta meg Duna-Kömlődön Bencz István dunaföldvári apátplebános, ker. esperes elnöklete alatt őszi gyülését. Elhatározták, hogy a katholikus szellem ébrentartása céljából minden községben katholikus köröket alakitanak. Kovács János kiérd. esperes-plebános inditványára az esperesség üdvözlő feliratot intézett Zichy Nándor grófhoz, melyben köszönetet és elismerést mondanak a katholikus tábor fővezérének. Továbbá elhatározták, hogy minden a kerülethez tartozó lelkész belép a „Szegzárd-

---

Szent Imre szive lángban ég,
S a mit sugalt neki az ég:
Fogadalmat rebeg.
Eltünt a fény, ment Imre is,
S a legvégső lehelletig
Élt tisztán, szüzileg.

Őrangyal.

Gyönyörködénk előadásodon.
Szép az, de hát mi szebbet is tudunk:
Halld csak, a mit mindjárt elődbe tár
E kis csapat erény—szellem emitt!
Óh szóljatok, ti voltatok vele
Ama rövid életidő alatt;
Mondjátok el, mint lelkesült szive
S mint szellemült át földi élete!

Alázatosság.

A sok virág közt a kis ibolya
Tölgyfák alatt, erdők ölén virul,
Gyöngéden áradoz fel illata
S friss harmatot nyer a fa ágirul.
Midőn a zord vihar hatalmasan
Megrázza a tölgyek sötét lombját.
Megvédve a kis ibolya, melyet
Lenn az avar szeliden ölel át.
Szent Imre képe ez, ki ott a trón
Mellet, melyet szent atyja, István tart,
Magasra nem vágy, s igy duló vihart
Nem küldhete rá e világ zaja.
S mint illatár szállong az égbe fel
Alázata ez az erénygyökér.
Melyet ha megterem a hű kebel.
Ninesen, mitől féljen: az ég Ura
A legdrágább harmattal öntözi.

Bünbánat.

Hozzá nem ért kigyó lehelettel
A bün. Szivét kegyelem vértezi.
De nézzed őt vezeklő életét
Csodálhatod és hogyha kérdenéd:
Miért e nagy szigor ily ifjuban?
Felelhetek, ha tán nem értenéd!
Mélységesen átérezé, hogy itt
Pár pillanat, ellebbenő idő
Az élet, ámde majd jövend utána
Egy uj, hol a lélek nagy és dicső
Boldog öröm ízével eltetik,
Addig el a testtel, te lélek jőjj,
Mint hű jegyes, készülj örökre el! —
A testnek im azért áll most elő
A kinpad és a szenvedés heve:
Ha majd ezek között megtisztula,
Rá is dereng örömnek hajnala!

Szeretet,

Távolba érsz a hitnek szárnyain;
Oda, hol az ész is vakoskodik
A fény miatt, mely onnan árad el, —
Bájok között az éltető remény
Szivedbe a balzsamnak árjait
Csepegteti; — nagy hát e két erény!
De tul ezek felett nagyobb is van,
A földön ez édent varázsolhat elő,
De nem a földről, származott, hanem
Eredete az ég, az égbe fel
Isten felé vonz! Tőle jött elő
S kivüle nyugvást nem talál sehol.
Ez élteté szent Imre szivét is
S midőn fogyott testének élete,
Buzgó imára ez hivá lelkét;
És e csodás hatásu balzsamtól
Ujult erő frissité tagjait:
Érzé belül a szózatot, mely hiv:
Barátom, im jövel magasabbra fel! —
Ez érzet, ez erény nevét ha tán
Óhajtanád megtudni, majd miként
Az Úr apostola — előadom:
Midőn a hit s jóslás beteljesül,
Midőn a sok nyelv összeolvadand
S együtt dicsérik szüntelen, kiben
Örökre boldogok leendenek:
Akkor csak egyet érzenek, akkor
Csak egy erény él mindenek szivében
S ez lesz: A szeretet!

Szüzesség.

Mit én hozok, óh az nem emberi
Legyőz, büvül minden tekintetet:
A liliom édes szirma jelzi lényemet
És angyalajk suttogá lágy nevem —
Szent tisztaságnak hivnak engemet!
Imrére áradt minden ékem, bájom
S lelkén kigyult romlatlan fénysugárom.
Képzélj, ha birsz, testedben élő angyalt
Arcán az élet pir, szemében tiszta tüz
És homlokára olvad Isten csókja!
Láttál e már fehér virágkehelyt,
Melyen a hajnali biborsugár
Gyöngyharmatár cseppjében elvegyül?
Ez gyönge kép, ez csak halvány vonás, —
Mit Imre tett, ki mondja el nekünk
S ki sejti azt, mi lelke mélyiben
E szép erényből ott virágozott? —
Nincs semmi folt, nincs semmi szenny
Sem lelke — sem testének öltönyén:
Gyermekkorán magára vette azt
Fehéren és tisztán — az Úr adá;
Később, midőn jegyese vala,
Úgy éltek ők, mint égnek angyali,
A hol csak egy nász vár reánk s az is
Örökre tart!

Öraugyal

Szép és dicső az élet igy e föld
Határain; itt tisztelet s ott tul
Nagy, végtelen öröm, kimondhatatlan . . .
Most is előtetek az ut, melyen
Szent Imre járt; vezértek ő legyen;
Óh járjatok haladjatok nyomán!

Erények.

Előre föl, a pálya oly dicső,
S ha véget ér, mienk a Végtelen!

00000601

vidéki rk. tanitó-egyesület"-be, hogy a tanitói karral együtt működhessenek a katholikus szellem fenntartása és terjesztése érdekében.

— **A kultuszminiszter mandátuma.** Feltünést keltett, hdgy Eötvös Loránd br. kultuszminiszter, a körmendi kerület ujonnan megválasztott képviselője a Ház szombati ülésében nem mutatta be mandátumát. Ez a körülmény számos kombinációra adott alkalmat. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy Eötvös Loránd főrendiházi tag, vagyis egy szavazat a főrendiházban; tudvalevő az is, hogy ha főrendiházi tagot képviselővé választanak, ugy az főrendiházi ülési és szavazási jogát mindaddig, mig képviselői megbizatása le nem járt, nem gyakorolhatja. Mivel pedig a főrendi tagság megüresedése csak képviselői igazoltatással következik be, a képviselőház folyosóján ma az a vélemény volt elterjedve, hogy Eötvös Loránd .b. mindaddig nem igazolhatja mandátumát, a mig a hátralevő egyházpolitikai javaslatok felett az ismételt szavazás meg nem történik. Az ilyen eljárás ügyes taktikai fogás — de politikailag vévo nem tisztességes.

— **Az udvar és a Kossuth-kultusz** cim alatt a B. H. azt a nem épen valószinütlennek hangzó hirt közli, hogy a legujabb Kossuth-kultusz a király személyéhez közel állókat s különösen Rainer főherceget mélyen felháboritotta, mert ezt a második Kossuth-kultuszt sokkal veszedelmesebbnek találják a dualizmusra, mint az elsőt. Az emlitett körök ennélfogva azt fogják tanácsolni ő felségének, hogy még a budgettárgyalás előtt bizza meg Khuen-Héderváry grófot uj kabinet alakitásával.

— **Nem lesz fuzió.** A kormánypárti és a függetlenségi lapok a mult héten erősen bizonyitgatták, hogy Wekerle és Apponyi közt mégis meg lesz a fuzió. E hiresztelésekkel szemben a „Budapester Tagblatt" most határozottan kijelenti, hogy a fuziótárgyalásokra vagy fuzió-törekvésekre vonatkozó hirek a mennyiben a nemzeti pártot érintik, hirlapirói *koholmányok.*

TÁVIRATOK.

III. Sándor halála.

Livadia, (Ered. táv.) Az elhunyt cár holttestét tegnap bebalzsamozták s aztán diszes ravatalra helyezték. A ravatal a livadiai császári palota nagytermében van felállitva s gyászdiszitményeivel megrendito látványt nyujt a teljesen feketével bevont s néhány száz viaszgyertya fényétől beragyogott terem

Tegnap itt, valamint a szomszédos városok és falvak templomaiban gyászistentiszteletek voltak, melyeken ezernyi hivőkön kivül az összes egyházi, polgári és katonai hatóságok voltak jelen.

Holnap szállitják a cár hült tetemét Pétervárra. A holttestet előbb az Észak csillaga nevü császári yachtra viszik és az egész Feketetengeri hajóraj impozáns kisérete mellett előbb Odesszába szállitják. Udvari gyászvonat viszi innen tovább Kievbe és Moszkvába és mindegyik helyen egy-egy napig közszemlére lesz kitéve; azután Pétervárra szállitják. Itt a holttetem a sirbatételt megelőzőleg négy napig lesz közszemlére kitéve. A testőrezredek, a granátosok, vadászok, kozákok, dzsidások, dragonyos és huszárezredek egy jelentékeny része a császár tetemét egész Pétervárig fogja kisérni.

II. Miklós cár házassága.

Livádia, nov. 5. (Ered. táv.) II. Miklós cár esküvője Alice hesszen-darmstadti hercegnővel III. Sándor cár temetése után hat nappal, tehát valószinüleg 20-án fog végbemenni.

Előkészületek a kath. nagygyüléshez.

A végrehajtó-bizottság ma a következő felhivást bocsátotta ki falragaszok és külön értesitések alakjában fejérmegye és az ország kath. közönségéhez:

Katholikus Testvérek! Megtámadott szt. vallásunk igazságainak törvényes védelmére, hazánk és erkölcsi alapjainak megóvására kell munkába lépnünk! Rosszul magyarázott türelemből minden térről leszorittatni engedtük magunkat és tétlen önmegadással néztük, mint tiporják le a kath. egyház jogait, mikónt akarják egész hazánkat kiforgatni ezer éves erkölcseiből, atyáink ősi vallásosságából. Ezt továbbra is tétlenül nézni nem türelem, hanem gyávaság volna. Eláruljuk vele hitünket, sőt hazánkat is, mert csak valláserkölcs teheti a nemzetet boldoggá és erőssé. Nem ismerünk oly türelmet, mely vallásunk, ősi erkölcsünk és hazánk felforgatását türni parancsolja. Nekünk tehát, kik nem cimzetes, hanem valódi, hithű keresztények vagyunk, nekünk mint józan és jó hazafiaknak sorakoznunk kell keresztényteien ellenségeink feltartóztatására. Hogy megbeszéljük teendőinket, Székesfejérvárott a polgári lövölde helyiségében folyó hó 18-án *Katholikus nagygyülést tartunk.* Felhivunk tehát minden józan, igazságszerető, hitőért és hazájáért lelkesedő polgárt, hogy a nagygyülésen megjelenjék, A gyülésre csak jegygyel lehet bemenni jegyek pedig vagy egyenesen a gyülést rendező bizottság irodájában (Szt-István-tér 1. sz.,) vagy a város részekben kinevezett bizalmi férfiaknál és a plébániákon kaphatók. Ülőhely 1 frt állóhely 20 kr. A befolyó dijak a gyülés kiadásainak fedezésére fordittatnak. A teljesen szegények — ingyen jegyet — is kaphatnak a bizottság irodájában. Felhivjuk a résztvennni szándékozókat, hogy belépti jegyüket minél előbb megszerezzék, mert a gyülés előtt csak a legnagyob nehézséggel, vagy épen nem juthatnának jegyhez. *A gyülés programmja a következő:* Folyó hó 18-án vasárnap délelőtt 11 órakor kis szt. mise tartatik a székesegyházban. Mise után gyülekezés a városház-téren, hol minden község és városi kerület polgárai külön csoportban állnak fel. Déli 12 óra körül a menet a Kossuth-, Széchenyi- és Uj-uton vonul a lövöldébe. A szónokok két emelvényről beszélnek, melynek egyike a teremben, a másik pedig künn a szabad ég alatt állittatik fel. Ha valakinek bármiben felvilágositásra volna szüksége, forduljon a helybeli plebánoshoz vagy a nagygyülés elnökségéhez.

Ennek kiegészitésére még a következőket hozzuk a nagy közönség tudomására:

A nagyülés helyisége 800—1000 embert magába foglaló teremből, 800 ember számára elkeritett udvarból és korlátlan számu zárt kerthelyiségből áll.

A teremben levő három karzat 40—40 ülőhelylyel lelkesebb kath. hölgyek számára tartatott fenn 1 frtos jegyekkel.

A nagy választmány tagjai, tehát mindazok, akik az okt. 28-án tartott ülésre meghivót kaptak, szivesked jenek legkésőbb november 14-i ga nagygyülés irodájához (Sz-Fejérvár Szt.-István-tér 1-ső szám) bejelenteni midazok neveit, akik a nagygyülésen megakarnak jelenni. Ezen bejelentésben fel kell tüntetni, hány darab álló és ülőhelyet kérnek. A női karzatokra szóló jegyek is csak külön jelentkezésre küldetnek meg addig, mig a helyek be lesznek töltve. Ezen bejelentésekben kell feltüntetni egyszersmind hány darab jegyet kérnek ingyen.

Külön meghivók csakis notabilitások számára küldetnek, azért senki ne várjon meghivást, hanem kérjen egyenesen belépti jegyet, mely aztán az illető nevére fog kiállittatni.

Ha folyó hó 10-ig Budapest, Veszprém, N.-Kanizsa és Uj-Szőny felől annyi jelentkező találkoznék, hogy egy külön vonat költségeit fedezhetnénk, ugy a végrehajtóbizottság a jelzett irányokból külön vonatról gondoskodik, melynek menetrendje az illető községek plebánosaival, illetőleg választmányi tagjaival előzetesen közöltetik. Ellenkező esetben a „Fejérmegyei Napló" által közölt legujabb menetrend, mely a távolabb lakók belépti jegyeihez is mellékeltetik, szolgáljon tájékozásul.

Küldöttségek és egyesek, a kiknek lakásra lenne szükségük, ugyancsak folyó hó 10-ig közöljék ezt a nagygyülés irodájával.

A megyén kivül eső városok, egyesületek, küldöttségek gyülekezési helyéül a székesegyház előtti tér van kijelelve.

A megyebeli közönség számára a városház és püspökség előtti tér jeleltetett ki, a hol községenkint saját zászlóik alatt fognak csoportokban felállittatni.

Mindazon községek, a honnan nagyobb számban fognak a hivek megjelenni, már otthon válasszanak maguknak egy rendezőt, a ki vezetni fogja őket. Ezen rendező azután a helyszinón tegyen jelentést a menet vezetőinek, kik őket befogják osztani és megjelelik helyeiket.

A székesfejérvári polgárok város részek szerint külön rendezők által gyüjtetnek egybe.

A menet rendezésének külön programmja szintén szét fog küldetni a választmányi tagoknak.

A választmányi tagok nemzeti kokárdát viselnek mellükön, a rendezők pedig nemzeti srinü karszallagot, melyek a nagygyülés irodájábau 50 krért kaphatók, a hol a gyülés előtt való napig átvehetők, a vidékieknek pedig külön jelentkezésre postán fognak megküldetni.

*

Holdházy János c. püspös egy Steiner Fülöp megyés püspökhöz intézett levelében kijelentette, hogy a győri katholikus kör testületileg fog résztvenni a nagygyülésen.

Márkóról irják lapunknak, hogy a márkői, kislődi, városlődi és eösküi hivek külön vonaton jönnek a nagygyülésre.

Városi és vidéki hirek.

— **A gyógyszerum Alcsuthon.** József főherceg humánus gondolkodásának fényes tanubizonysága az, hogy az alcsuthi difteritisz-betegeket, a mióta a szerumterapia életbe lépett, saját költségén szerummal gyógyittatja. Mint már jelentettük, a napokban Alcsuthról a főherceg nevében távirati uton három üveg szerumot rendeltek meg egy győri gyógyszerésztől. Minthegy a póstai továbbitásra másnap reggelig kellett volna várni, a gyógyszerész az éjjeli vonaattal küldöne utján juttatta a szerumot Alcsuthra. Tegnapelőtt küldeményére két levelet kapott egyiket a titkári hivataltól, a másikat az udvari orvostól. Mindkettő megköszöni a gyógyszerész előzékenységét. Dr. Shürger orvos e mellett megirja, hogy a községben előfordult difteritisz eseteket már mióta szerumot kapni lehetett, ezzel gyógyitották, még pedig kitünő sikerrel. Most azonban a készlet kifogyott, pedig épen a főhercegi kastély közvetlen közelében történt a megbetegedés és ezért kellett a főherceg kivánságára a készletet oly sürgősen pótolni. Elősször Budapestre táviratoztak, de miután itt nem kaptak, fordultak a győri gyógyszerészhez. Minden mástól eltekintve, ez az eset már azért is érdekes, mert mutatja, hogy a szerum használata Magyarországon örvendetesen terjed.

Egyházmegyei hirek. Magdics István kinevezett alesperes ma tétte le a hivatalos esküt. — Peék Gyula hittanár a

00000602

beteg alcsuthi udvari káplán hejettesitésére hosszabb időre kiküldetett.

— **Eötvös József br. emléke,** November 2-án a budapesti tudomány- és müegyetemi ifjuság küldöttsége Gyömörey Györgynek, a müegyetemi kör elnökének vezetése alatt Ercsibe ment, hogy *Eötvös* József br. sirját megkoszoruzza. Az ifjuságot az ercsii kaszinó és a városi tanács küldöttei fogadták, élükön Komáromi jegyzővel s kocsin vonultak a siremlékhez. Itt a város értelmisége, főkép a lelkes hölgykőzönség jelenlétében, Dalmady Ödön szavalta el Dalmady Győzőnek a siremlékre irt elegiáját, majd Bottlik József tett le óriás babérkoszorut lendületes beszéd kiséretében. Visszatérvén a városba, közös ebéd volt, melyen a gáros értelmisége is részt vett.

— **Misszió a Csepelszigeten.** Rác-Kevéről irja nekünk levelezőnk, hogy Flodung József józustársasági atya, misszió-főnök e hó 8-án oda érkezik, hogy missziót tartson. A misszió iránt már most is rendkivül nagy érdeklődés mutatkozik. Rác-Kevéről Flodung atya ugyancsak missziók tartása céljából a Csepelsziget összes plébániáit látogatja meg.

— **A birói kar köréből.** Az igazságügyminiszter az uj sommás eljárás által szükségessé vált felebbviteli tanács vezetőjeül a székesfejérvári törvényszékuél Máder Ferenc birót rendelte ki. Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy az igazságügyminiszter az 1891: XVII. t. c. 33 §-a alapján a székesfejérvári törvényszéknél Keczán Izidort vizsgáló biróul, Vlassits Sándort pedig állandó helyettesül rendelte ki.

— **Jegyzők az alispánnál.** Fejérmegyének mintegy 40—45 jegyzője tisztelgett ma délelőtt Huszár Ágoston alispánnál, kihez kartársai nevében Heizler Győző lovasberényi jegyző intézte az üdvözlő beszédet. Különös, hogy épen a közigazgatás államositását perhorreskáló Heizler jegyző hangsulyozza egy választott tisztviselőnél az előléptetést, melynek Huszár alispán esetében egyáltalában nincs értelme. Az alispán csak röviden köszönte meg a tisztelgést, mire Gróf Pál fülei jegyző a székesfejérvári járás jegyzői karának nevében intézett egy teljesen fölösleges beszédet Kálmán Vince székesfejérvári főszolgabiróhoz.

— **Végtárgyalások.** A székesfejérvári törvényszéknél e hó 15-ig a következő napokon lesznek végtárgyalások: 13-án Kocsis Mihály és társa ellen sulyos testi sértés, Hoffmann Ferenc és társai ellen hatóság elleni erőszak, ifj. Paulik Józsefné ellen gyilkosság miatt. 14-én pedig Schwartz Adolf ellen vétkes bukás és Máriási István ellen zsarolás miatt.

— **Ellenőrzési szemle** volt ma délelőtt. A szemlén k. b. 200-an jelentkeztek, A szemlét Biesmann őrnagz és Pill Kapitány tartották.

— **Vörösmarty Mihály atillája.** Érdekes ereklyék kerültek a napokban a nemzeti muzeum birtokába. A nem rég elhunyt Tomory Anasztáz végrendeletében ugyanis egy életnagyságu bronzból készült igen becses Apollo-szobron kivül *Vörösmarthy* Mihály koszorus költőnknek atilláját és egy költeményének kéziratát hagyományozta a nnmzeti muzeumnak.

— **Bizottsági ülések.** A megyei közigazgatási bizottság e hó 13-án délelőtt 10-orakor a megyeház II. emeleti kistermében, a városi közigazgatási bizottság pedig e hó 14-én délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében ülést tart.

— **A sárbogárdi templom** felszentelése napján a sárbogárdi iparos ifjuság igen sikerült táncmulatságot rendezett, melyen számosan a templom javára összesen 53 frt. 54 krt. adakoztak.

— **Uj tanító.** A moóri kath. iskolánál Hollósy Károly ttnitó távozása folytán megürült tanitói állás immár be van töltue. A kath, iskolaszék a napokban tartott ülésében megválasztotta Bednarik Antal perbetei tanitót, aki állását már elfoglalta.

— **Halálozás.** Részvéttel értesülünk, hogy Pap-Kovács Sándor veszprémmegyei ev. ref. esperes, iszka-szt.-györgyi lelkész e hó 3-án élete 68-ik és lelkészsége 45-ik évében elhunyt. Ma délután temették Iszka-szt-Györgyön.

— **Érdekes végtárgyalás** lesz december 5-én. A székesfejérvári kir. ügyész ugyanis, mint ezt annak idején megirtuk hivatalból meginditotta az eljárást a helyben megjelenő „Szabadság" ellen, illetőleg a nevezett lap jelenlegi főszerkesztője ellen, mint a ki a törvényes óvadék lefizetése nélkül is folytonosan politikával foglalkozott lapjában. A törvényszék a napokban Ujházy kir. ügyész inditványára december 5-ikére tüzte ki a végtárgyalást. A kir. ügyész a „Szabadság"nak csak 18 cikkét inkriminálja.

— **Visszatérés.** Verebről irják nekünk, hogy ott tegnap Ravasz István vánné elhagyva az ev. ref. felekezetet, a kath anyaszentegyház kebelébe tért visssza. A kath. hitvallást Krizsány János c. kanonok kezébe tette le, ki ez alkalommal buzditó beszédet intézett a visszatérthez.

— **Utóállitás** volt ma a megyénél. A megjelent hadkötelesek közül négy a közös hadsereghez, kettő pedig a honvédséghez soroztatott be.

— **Bizantinizmus.** A székesfejérvári állami főreáliskola tanári kara, mint halljuk, e hó 10-én dr. Kuthy József igazgató vezetése alatt Budapestre utazik, hogy ott Eötvös br. kultuszminiszter előtt tisztelegjen. Mindha fontosabb dolga nem volna a miniszternek, mint folytonosan tisztelgő küldöttségeket fogadni.

— **Exarits Székesfejérvárott.** Exarits Jánost, a szegedi fogházból a nyáron megszökött országos hirü betörőt hosszu nyomozás után a mult héten Győrött elfogták és azombaton Székesfejérvárra hozták. Letartóztatósakor a rendőrség több betörő és gyilkoló eszközt, valamint számos ékszert talált a fiatal rablónál, kit azzal gyanusitanak, hogy a már elfogott Grünhut Lajos Pál együtt ő követte el a Reichard-féle nagy betörést. Ma egy balassa-gyarmati ékszerész érkezett Székesfejérvárra, kitől a napokban ismeretlen tettesek nagy értékü aranynemüt vittek el. Az ékszerész azt hiszi, hogy a tettesek egy ke Exarits.

— **Tánc-mulatság.** A székesfejérvári „iparos ifjuság önkpéző-köre", a mely a felosztott „iparos ifjuság képző és segélyző egyletéből" alakult, tegnap esto a „Korona vendéglőben igen szépen sikerült táncmulatságot rendezett. A kör, a mely még a kezdet nehézségeivel küzd először adott magáról életjelt ezen táre-mulatsággal s megmutatta, miként kell józanul, mértékletlenség nélkül iparás ifjakhoz ijlően mulatni.

— **A csákvári ev. ref. gyülekezet** ujra épült templomát és uj orgonáját tegnap, e hó 4-én avatta fel Szilády Áron, a dunamelléki ev. ref. egyházkerület főjegyzője nagy ünnepségek kőzt. Ez alkalommal Esterházy Miklós Móric gróf cs. és kir. kamarás nagybirtokos az orgona építési alapra 100 frtot adományozott az egyház községének. A gróf e jótétménye által az egyház községet őszinte hálára kötelezte, mely hálának az egyházi ünnepségeket követett diszebéden ugy az egyházkerületi főjegyző, valamint Székely József csákvári ref. lelkész lelkes szavakban adtak kifejezést, éltetve a fenkölt lelkületü főurat, ki nagylelkü jótéteményeivel minden humánus és kulturális célt bőkezüen istápol.

— **Egy leány öngyilkossága.** Lóder Teréz néhány évvel azelőt eltemette édes anyját s nővérét s most árván állott a világban. Szegény is volt, egyik lábán sánta is volt s igy nem járhatott munka után. A mi csekély örüksége volt, azt lassanként eladogatta, hogy betevő falatja legyen. A leány egy idő óta csak ugy lézengett s hol itt, hol ott dolgozott egy-egy falat kenyérért. Szerencsétlenségét még tetőzte az, hogy érezni kezdte egy hallépése következményét. Ezt már nem birta elviselni. Irtózott a közel jövőtől s ezért szombaton gyufaoldatot ivott. A 31 éves szerencsétlen leány nem halt meg mindjárt, a halál csak szombaton éjjel váltotta meg kinjaitól. Ma délután temették a városi kórházból.

Közgazdaság.

— **A déli vasut államositása.** A magyar kormány az osztrák kereskedelmi miniszterhez jegyzéket intézett, a melyben mint a N. Fr. Pr. értesül, egy pár a déli vasutra vonatkozó előzetes kérdésben való megállapodásra törekszik, mielőtt a déli vasuttal való tulajdonképeni tárgyalások meg kezdődnek. Ebből kitetszik, hogy czeknek a tárgyalásoknak az utjai még távolról sincsenek annyira kiegyengetve, mint azt eddig hitték és valószinü, hogy még eltelik pár hót, mielőtt azokat meg fogják kezdeni.

— **Mezőgazdák pénzintézete.** A „délvidéki földmivelők gazdasági egyesülete felakarván karolni a mezőgazdasági hitelügy szervezését, a viszonyok alapos mérlegelése után egy a mezőgazdasági hitelt kultiváló bank alapitását határozta el. E célból felhivást intézett az ország mezőgazdáihoz, egy temesvárott létesitendő *mezőgazdasági bank* részvényeinek aláirása céljából.

Az alapitandó pénzintézet feladata leend:

1. A jelzáloghitel szervezése és müvelése által a mezőgazdasági hitelt emelni;

2. községi hitelegyletek és szövetkezetek által a vidéki takarékpénztárak lehető bevonásával a mezőgazdasági személyes hitelt olcsóbbá tenni;

3. mezőgazdasági terményekre előleget és hitelt adni és a termények eladását közvetiteni;

4. a mezőgazdasági biztositási ügyet a kölcsönösség alapján szervezni,

5. a mezőgazdák takarékosságát növelni és támogatni. A felhivást aláirták többek közt: Asbóth János, Gyürky Abrahám gr., Schäffer Dezső, Szápáry László gr., Serényi János gr. és Wittmann János orsz. képviselők, Zichy Nándor gróf, Kiss János, a szent-István-társulat igazgatója stb. valamint számos földmüves, iparos és pap.— A részvényjegyzés történhetik Temesvárott a délvidéki földmivelők gazdasági egyesületének titkáránál. s más megnevezendő helyeken, A már kézalatt történt jegyzés a sikert minden kétségen kivül helyezi.

— **Bethlen András** gróf, kit az orsó, magyar gazdasági egyesület legutobbi közgyülésén elnökké választatott, ezen állásáról lefog mondani.

— **3%-os magyar államkölcsön.** A Pénzügyi H irja: Ugy halljuk, hogy a pénzügyminisztérium vezetésével megbizott m. kir. miniszterelnök a bécsi Unionbankkal előzetes egyezményt kötött egy 25 millió forint névértékü 3%-kal kamatozó kölcsön átvétele tárgyában. Ugyan ez a forrásunk azt is hirleli, hogy az átvételi árfolyam 80% körül állapittatott meg. Ezzel meg volna teremtve az első magyar államkölcsön, a mely a névérték után teljes egy százalékkal kamatoz kevesebbet, mint akár a régebbi keletü aranyjáradék, akár a legujabb koronajáradék.

— **Fejérmegyei buza a budapesti gabonapiacon.** A budapesti gabonapiacon eladadott nov. 3-án: 2600 mm. 80 k. 6.75 frt, 600 mm. 79.5 k. 6.65 frt. 2200 mm. 79.5 k. 6i70 frt, 500 mm. 79 k. 9.65 frt, 300 mm. 78. 5 k. 6.52½ frt, mind 3 hóra.

Épen most jelent meg

Szalay József-fèle

a magyar tudományos akadémia által

1200 frttal jutalmazott

Magyar nemzet története

havonta 2 füzet.

Egyes füzetek 30 krért kaphatók és házhoz szállittatnak.

Számos rendeléseket kérve

Kaufmann F.
könyvkereskedő,
Kossuth-utca 5. sz.

TUDÓSITÁS!

A

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

szerkesztősége, kiadóhivatala és

KŐNYVNYOMDÁJA

SZÉKESFEJÉRVÁR

SZENT-ISTVÁN-TÉR 1-SŐ SZÁM,

A FŐTEMPLOM MELLETT.

Hirdetések a lap részére, valamint mindennemü

könyvnyomdai munkák

fölvétetnek és igen olcsó áron tisztán készittetnek.

Nyomatott Márián György könyv- és műnyomdájában Székesfejérvárott.